

52. ► MUNKÁCSY MIHÁLY (1844-1900)

Ülő nő intériumban, 1880-as évek

Olaj, fa, 130x96 cm
Jelzés nélkül

Kezdő ár: 30 000 000 Ft / 96 774 EUR
Becsérték: 50 000 000 – 70 000 000 Ft
Estimated value: 161 290 – 225 806 EUR

AUKCIONÁLVA ÉS REPRODUKÁLVA:

► Ernst Múzeum XXX. aukció, 1925. 491. tétel, reprodukálva a XXII. táblán

PROVENIENCIA:

► Végvári Lajos szerint korábban Charles Sedelmeyer tulajdonában volt

REPRODUKÁLVA:

► Végvári Lajos: Munkácsy Mihály élete és művei.
Budapest, 1958. 510 tétel, 337. oldal, reprodukálva a CLXXIX. táblán

A SZALONOK ÉGI MÁSA

Az 1880-as években Munkácsy számos gazdagon berendezett enteriort festett, díszes szalonokat, intim budoárokat, a bennük üldögélő, beszélgető, pihenő vagy éppen gyermekeikben gyönyörködő hölgyekkel. Néhány kép portrénak készült, leginkább gazdag amerikai asszonyok rendelték őket, *Blumenthalné*, *Soutzo hercegnő*, a legtöbb azonban, mint *A párizsi interieur*, *A baba látogatói*, *Az apa születésnapja*, a *Merengő*, egy életforma sajátosságait, sokrétű árnyaltságát volt hivatott közvetíteni. Lehet, hogy a mai néző szemében ezek a belső terek túlszűfoltak, de az adott korban pontosan kifejezték egy társadalmi réteg viszonyát a kultúrához, igényét arra, hogy antik bútorok, mívesen megformált tárgyak, sokszínű szövetek és tapéták, vagy éppen dúsan levelező délszaki növények között éljen. De legalábbis így jelenítse meg magát. Munkácsy képein azonban soha nem uralkodtak el a tárgyak, és noha mindig pontosan jelezte, hogy milyen anyagot, milyen fát, egyáltalán, milyen felületet látunk, képeit harmonikus egységbe komponálta. A nők vagy gyermekek éppen annyira válnak ki a háttérből, hogy egyértelmű legyen: ők a főszereplők, a háttér pedig, minden szépségével együtt valóban háttér marad. Legszebb enteriőrjei olyanok mintha egy-egy régi gobelin késői leszármazottai volnának.

MERENGŐ NŐ EGY TITOKZATOS KÉPEN

Ha nem volna foglalt a *Merengő* cím Munkácsy életművében, a jelen képnek föltétlen azt kellene viselnie. Ez ugyanis Munkácsy egyik legpoétikusabb, lírai hangulatot árasztó képe. Ismert beállítását látunk: az ábrázolt nő háromnegyed profilban egy ablak előtt ül, mögötte némi bútor és egy kép, az ablakpárkányon éppen csak felsejülő virág. Mindez hihetetlen könnyedséggel festve, az ecset alig érintette a vásznat, ma is érezni lehet a mozdulatok ritmusát, mintha a kép ott keletkezne a néző szeme előtt, és ott is enyészne el, egy pillanatra mutatva csak meg magát. Egy kegyelmi pillanatot látunk, amelyben összesűrűsödik múlt és jövő, amelyben minden ami volt és lehet még jelenként élhető át.

Különös, de éppen ennél a filozofikus képnél tűnik úgy, hogy nemcsak egy állapotot, hanem egy bizonyos személyt ábrázol. Valakit, aki közel állhatott Munkácsyhoz, egy rokont, vagy családi barátot. (Esetleg Marie Münchent, Munkácsyné barátnőjét, aki sokszor ült modellt a mesternek?) Olyan embert, aki nem tartott igényt szignóra, ezért a mester nem is írta alá a kész vásznat. Ez azonban mit sem von le értékéből.

Boros Judit

1
2

1. Munkácsy Mihály műtermében, 1880-as évek archív fotó

2. Édouard Manet: Fiatal nő könyvel, 1875 magántulajdon

